

Міністерство освіти і науки України

НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Навчально-науковий інститут соціо-психологічної діяльності та реабілітації
Кафедра соціальної роботи, психології та соціальної діяльності
імені Т.Г. Сосновської

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. декана факультету

 (Оксана ПАЛИЛЮЛКО)

«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СЕКСОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТТРАЖДАЛИХ
ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА

освітній ступінь	магістр
освітньо-професійна програма	Реабілітаційна психологія
шифр і назва галузі знань	05 Соціальні та поведінкові науки
шифр і назва спеціальності	053 Психологія
назва спеціалізації	
мова викладання	українська

м. Кам'янець-Подільський

2024 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-науковим інститутом соціо-психологічної діяльності та реабілітації. Кафедра соціальної роботи, психології та соціальної діяльності імені Т. Сосновської

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Жиляк Н.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, психології та соціальної діяльності імені Т.Г. Сосновської

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи, психології та соціальної діяльності імені Т.Г. Сосновської

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року

В.о. завідувача кафедри (Ольга СТОЛЯРЕНКО)

«28» серпня 2024 року

1. Мета навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Навчальний курс «Сексологія з основами реабілітації постраждалих від сексуального насилля» є нормативною дисципліною для підготовки фахівців другого (магістерського рівня вищої освіти) за освітньо-професійною програмою Реабілітаційна психологія спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Знання в галузі реабілітаційної психології є важливим чинником розвитку професійної компетентності та психологічної, сексуальної культури студентів психологічних спеціальностей. Дисципліна «Сексологія з основами реабілітації постраждалих від сексуального насилля» має теоретико-прикладний характер, покликаний виробити у студентів не лише теоретичні знання, а й вміння та навички аналізу механізмів розвитку і підбір дієвих інструментів психореабілітаційного втручання. Стало вже науковим фактом положення про те, що психосексуальний розвиток людини починається з формування статевої ідентичності немовляти, а вирішальну роль у цьому процесі відіграють дорослі. Саме соціалізація в сім'ї, а потім і у школі є хронологічно найпершими і визначальними етапами психосексуальної соціалізації людини. Важливість і складність психосексуальної сфери, наявність неадекватних уявлень про психосексуальний розвиток людини і його прояви, а також брак наукового керівництва, спеціальної літератури робить актуальним завдання розробки і впровадження навчальних програм, що розкривають особливості психосексуального розвитку людини. Знання закономірностей психосексуального розвитку можуть допомогти майбутнім психологам усвідомити і скоригувати свої уявлення про психосексуальність, зрозуміти механізми її становлення, знайти індивідуальний підхід до кожного пацієнта в рамках проблем його психосексуальної сфери та надати кваліфіковану допомогу в процесі реабілітації.

Мета навчальної дисципліни: полягає у наданні студентам-психологам теоретичних знань та практичних навичок щодо вивчення сексуальності, її фізіологічних, анатомічних та психологічних аспектів, а також методів реабілітації постраждалих від сексуального насильства. Курс охоплює історичні етапи розвитку сексології, питання сексуальної гармонії та дисгармонії, сексуальні дисфункції та девіації, а також психотерапевтичні підходи до лікування сексуальних розладів. Особлива увага приділяється вивченню сексуальних злочинів, таких як зґвалтування, інцест, педофілія та експлібіціонізм, а також методам реабілітації постраждалих від сексуального насильства для відновлення їх психоемоційного стану та соціальної адаптації.

Головні завдання вивчення даної дисципліни полягають у формуванні загальних компетентностей майбутніх фахівців: здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність діяти соціально відповідально та свідомо; у формуванні предметних компетентностей: здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та реабілітаційну з використанням науково

верифікованих методів та технік; здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію; здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями; здатність надавати соціально-психологічну реабілітаційну допомогу постраждалим від сексуального насильства та від надзвичайних ситуацій; Здатність використовувати психологічний інструментарій для консультативної, психотерапевтичної та реабілітаційної допомоги представникам соціально-вразливих категорій населення, учасникам бойових дій та членів їх сімей.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен знати:

- стать та етапи формування сексуальності;
- психосексуальний розвиток, його етапи;
- психофізіологію сексуальності;
- сексуальне здоров'я;
- сексуальну норму та патологію;
- розлади статевої ідентифікації;
- сексуальні розлади;

За підсумками вивчення дисципліни студент уміти:

- Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
 - Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, психокорекція, реабілітація), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
 - Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
 - Диференціювати типи надзвичайних ситуацій, сексуального насильства і форми поведінки людей в цих ситуаціях, прогнозувати можливі наслідки впливу певних екстремальних чинників на психічний стан постраждалих осіб.
 - Визначати напрями психологічного реабілітаційного супроводу осіб у складних життєвих обставинах, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадаптації учасників бойових дій та їх сімей.
 - Проводити кваліфіковану психологічну реабілітацію особистості для активізації ресурсів її життєстійкості.
 - Дослідити сексуальну гармонію подружньої пари.
 - Ідентифікувати проблеми сексуального характеру.

1.2. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або
-----------------------------------	--

	здійснення інновацій за невизначених умов та вимог
Загальні компетентності	ЗК 05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК 06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 04. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та реабілітаційну з використанням науково верифікованих методів та технік. СК 09. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК 08. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК 11. Здатність надавати соціально-психологічну реабілітаційну допомогу постраждалим від сексуального насильства, гендерної дискримінації та від надзвичайних ситуацій. СК 13. Здатність використовувати психологічний інструментарій для консультативної, психотерапевтичної та реабілітаційної допомоги представникам соціально-вразливих категорій населення, учасникам бойових дій та членів їх сімей. СК 08. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

1.3. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	ПР 04. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПР 05. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, психокорекція, реабілітація), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПР 06. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. ПР 13. Диференціювати типи надзвичайних ситуацій, сексуального насильства, гендерної дискримінації і форми поведінки людей в цих ситуаціях, прогнозувати можливі наслідки впливу певних екстремальних чинників на психічний стан постраждалих осіб. ПР 14. Визначати напрями психологічного реабілітаційного супроводу осіб у складних життєвих обставинах, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадптації учасників бойових дій та їх сімей. ПР 15. Вміти застосовувати інноваційні психологічні консультативні, психологічні та реабілітаційні технології при роботі з соціально-вразливими категоріями населення. ПР 16. Проводити кваліфіковану психологічну реабілітацію особистості для активізації ресурсів її життєстійкості.
--------------------------------------	---

2. Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1. Кількість кредитів – 5
- 1.2. Загальна кількість годин – 150
- 1.3. Кількість модулів – 1
- 1.4. Кількість змістових модулів – 1

1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1.Скласти глосарій понять і термінів з курсу. 2. Підібрати методики для проведення досліджень. 3. Підготувати програму сексологічного обстеження або програму реабілітаційної роботи за сексологічним запитом (10-15 друкованих сторінок).

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1.** Форма навчання – *очна (денна), заочна;*
- 2.2.** Статус навчальної дисципліни (нормативна/навчальна дисципліна самостійного вибору) – *нормативна;*
- 2.3.** Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання)

3. Обсяг навчальної дисципліни

3.1.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль, тема та її короткий зміст
Змістовий модуль 1
Основи знань з сексології в реабілітаційному процесі
Тема 1. Сексологія як наука та її роль у реабілітації постраждалих від сексуального насильства Предмет та завдання медичної сексології, історія сексології, сексуальне здоров'я. Розвиток сексуальності людини. Деонтологія сексологічного прийому.
Тема 2. Сексуальність як науковий предмет і її роль у реабілітації постраждалих від сексуального насильства Предмет психології сексуальності. Методи психологічного дослідження сексуальності. Технічне забезпечення психологічних досліджень сексуальності. Етичні особливості досліджень сексуальності. Міждисциплінарні зв'язки психології сексуальності.
Тема 3. Етапи вивчення розвитку сексуальності у контексті допомоги постраждалим від сексуального насильства Доісторичний етап вивчення сексуальності. Спостереження і накопичення знань із проблем сексуальності. Нагромадження досексологічних знань із психології сексуальності. Формування сексологічних знань із психології сексуальності. Розвиток вітчизняних досліджень сексуальності.
Тема 4. Анатомічні основи сексуальності та їх значення в реабілітаційному процесі Стать людини та особливості її формування. Статевий диморфізм. Анатомія та фізіологія статевого апарату. Фізіологія репродуктивної функції. Нейрогуморальна регуляція статевої функції. Цикл сексуальної реакції. Копулятивний цикл.
Тема 5. Фізіологічні основи сексуальності людини: вплив на сексуальні розлади та реабілітацію Фізіологія репродуктивної функції. Нейрогуморальна регуляція статевої функції. Цикл сексуальної реакції. Копулятивний цикл.
Тема 6. Вікові особливості сексуальної поведінки та робота з постраждалими різних вікових груп Сутність та особливості сексуальної поведінки. Статевий потяг і статеве бажання. Статевий темперамент. Основні форми статевого життя людини.

<p>Тема 7. Статевий темперамент і його значення у психологічній допомозі постраждалим від сексуального насильства Статевий темперамент. Основні форми статевого життя людини</p>
<p>Тема 8. Сексуальні дисфункції та наслідки гендерної дискримінації: діагностика та психотерапія для постраждалих від насильства Сутність сексуальних розладів. Причини виникнення сексуальних розладів. Фактори, що впливають на фізіологічний стан організму. Вікові фактори сексуальних розладів. Психологічні фактори сексуальних розладів. Соціокультурні фактори сексуальних розладів. Психопатологічні фактори сексуальних розладів.</p>
<p>Тема 9. Сексуальна гармонія та дисгармонія: реабілітаційний підхід у посттравматичній терапії Сексуальна гармонія та дисгармонія. Сексологічне обстеження. Складові частини сексуальної гармонії.</p>
<p>Тема 10. Сексуальні девіації: розуміння і реабілітація постраждалих Транссексуальність (самоідентифікація з гендером, що відрізняється від біологічної статі). Асексуальність (відсутність сексуального потягу). Мазохізм (неможливість відчутти статево збудження без фізичного чи морального болю). Садизм (отримання задоволення, фізично чи морально катуючи партнера). Педофілія (статевий потяг до дітей. Є порушенням психіки та розглядається як парафілічний розлад). Фетишизм (розрізняють сексуальний символізм і парціалізм. При статево символізм об'єктом потягу стають одяг, аксесуари та інші особисті речі. При парціалізмі - конкретні частини тіла, їх відсутність або тілесні каліцтва). Нарцисизм (отримання справжнього задоволення лише від власного тіла чи його зображення).</p>
<p>Тема 11. Сексуальні злочини та їх вплив: робота з жертвами згвалтування Визначення «сексуальний злочин». Згвалтування. Сексуальні домагання. Вік сексуальної згоди. Гомосексуальність. Інцест. Позашлюбний секс. Калічення вульви («жіноче обрізання»).</p>
<p>Тема 12. Інцест: психотерапевтичний підхід до реабілітації постраждалих Інцест - що це таке? Ознаки інцесту. Інцести в історії нації. Наслідки інцесту для дітей: думка психолога. Знаменитості, які здійснили інцест. Що говорить закон про інцест? Чому важливо дотримуватися кордонів у сім'ї.</p>
<p>Тема 13. Педофілія: робота з постраждалими від сексуального насильства в дитинстві Ознаки насилля над дітьми. Як говорити з дітьми різного віку про їх тіло та секс. Психологічні особливості роботи з жертвами.</p>
<p>Тема 14. Експлібіціонізм та вбивства на основі сексуального насилля: психотерапевтичні стратегії реабілітації Експлібіціонізм та його вплив на особистість людини. Класифікація вбивств з сексуальним мотивом.</p>
<p>Тема 15. Психотерапія сексуальних розладів: реабілітація жертв сексуального насильства Основні принципи терапії сексуальних порушень. Міжстатеві психосексуальні відмінності. Сексуальні проблеми у шлюбі. Терапія при гомосексуалізмі. Методи терапії сексуальних розладів. Дослідження структури особистості сексологічного хворого. Психологічна допомога дітям після сексуального насилля.</p>

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1. Очна (денна)

1. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	л.	пр.	сем.	ла.	с.р.	
Змістовий модуль 1. Основи знань з сексології в реабілітаційному процесі	44	14				30	
Тема 1. Сексологія як наука та її роль у реабілітації постраждалих від сексуального насильства	10	2	2			6	
Тема 2. Сексуальність як науковий предмет та її роль у реабілітації постраждалих від сексуального насильства	10	2	2			6	
Тема 3. Етапи вивчення розвитку сексуальності у контексті допомоги постраждалим від сексуального насильства	10	2	2			6	
Тема 4. Анатомічні основи сексуальності та їх значення у реабілітаційному процесі	10	2	2			6	
Тема 5. Фізіологічні основи сексуальності людини: вплив на сексуальні розлади та реабілітацію	10	2	2			6	
Тема 6. Вікові особливості сексуальної поведінки та робота з постраждалими різних вікових груп	10	2	2			6	
Тема 7. Статевий темперамент і його значення у реабілітації постраждалих від сексуального насильства	10	2	2			6	
Тема 8. Сексуальні дисфункції та наслідки гендерної дискримінації: діагностика та терапія для постраждалих від насилля	10	2	2			6	
Тема 9. Сексуальна гармонія та дисгармонія: реабілітаційний підхід у посттравматичній терапії	10	2	2			6	
Тема 10. Сексуальні девіації: розуміння і реабілітація постраждалих	10	2	2			6	
Тема 11. Сексуальні злочини та їх види. Робота з жертвами зґвалтування	10	2	2			6	
Тема 12. Інцест: психотерапевтичний підхід до реабілітації постраждалих	10	2	2			6	
Тема 13. Педофілія: робота з постраждалими від сексуального насильства у дитинстві	10	2	2			6	
Тема 14. Експлібіціонізм. Вбивство на основі сексуального насилля: психотерапевтичні стратегії реабілітації	10	2	2			6	
Тема 15. Психотерапія сексуальних розладів: реабілітація жертв сексуального насильства	10	2	2			6	
Разом	150	30	30			90	

2. Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
-------	------------	---	-----------------

1	Тема 1. Сексологія як наука та її роль у реабілітації постраждалих від сексуального насильства	Предмет та завдання медичної сексології, історія сексології, сексуальне здоров'я. Розвиток сексуальності людини. Деонтологія сексологічного прийому.	2
2	Тема 2. Сексуальність як науковий предмет та її роль у реабілітації постраждалих від сексуального насильства	Предмет психології сексуальності. Методи психологічного дослідження сексуальності. Технічне забезпечення психологічних досліджень сексуальності. Етичні особливості досліджень сексуальності. Міждисциплінарні зв'язки психології сексуальності.	2
3	Тема 3. Етапи вивчення розвитку сексуальності у контексті допомоги постраждалим від сексуального насильства	Доісторичний етап вивчення сексуальності. Спостереження і накопичення знань із проблем сексуальності. Нагромадження досексологічних знань із психології сексуальності. Формування сексологічних знань із психології сексуальності. Розвиток вітчизняних досліджень сексуальності.	2
4	Тема 4. Анатомічні основи сексуальності та їх значення у реабілітаційному процесі	Стать людини та особливості її формування. Статевий диморфізм. Анатомія та фізіологія статевого апарату. Фізіологія репродуктивної функції. Нейрогуморальна регуляція статевої функції. Цикл сексуальної реакції. Копулятивний цикл.	2
5	Тема 5. Фізіологічні основи сексуальності людини: вплив на сексуальні розлади та реабілітацію	Фізіологія репродуктивної функції. Нейрогуморальна регуляція статевої функції. Цикл сексуальної реакції. Копулятивний цикл.	2
6	Тема 6. Вікові особливості сексуальної поведінки та робота з постраждалими різних вікових груп	Сутність та особливості сексуальної поведінки. Статевий потяг і статеве бажання. Статевий темперамент. Основні форми статевого життя людини.	2
7	Тема 7. Статевий темперамент і його значення у реабілітації постраждалих від сексуального насильства	Статевий темперамент. Основні форми статевого життя людини	2
8	Тема 8. Сексуальні дисфункції та наслідки гендерної дискримінації: діагностика та терапія для постраждалих від насилля	Сутність сексуальних розладів. Причини виникнення сексуальних розладів. Фактори, що впливають на фізіологічний стан організму. Вікові фактори сексуальних розладів. Психологічні фактори сексуальних розладів. Соціокультурні фактори сексуальних розладів. Психопатологічні фактори сексуальних розладів.	2
9	Тема 9. Сексуальна гармонія та дисгармонія: реабілітаційний підхід у посттравматичній терапії	Сексуальна гармонія та дисгармонія. Сексологічне обстеження. Складові частини сексуальної гармонії.	2
10	Тема 10. Сексуальні девіації: розуміння і реабілітація постраждалих	Транссексуальність (самоідентифікація з гендером, що відрізняється від біологічної статі). Асексуальність (відсутність сексуального потягу). Мазохізм (неможливість відчувати статеве збудження без фізичного чи морального болю). Садизм	2

		(отримання задоволення, фізично чи морально катуючи партнера). Педофілія (статевий потяг до дітей. Є порушенням психіки та розглядається як парафілічний розлад). Фетишизм (розрізняють сексуальний символізм і парціалізм. При статевому символізмі об'єктом потягу стають одяг, аксесуари та інші особисті речі. При парціалізмі - конкретні частини тіла, їх відсутність або тілесні каліцтва). Нарцисизм (отримання справжнього задоволення лише від власного тіла чи його зображення).	
11	Тема 11. Сексуальні злочини та їх види. Робота з жертвами зґвалтування	Визначення «сексуальний злочин». Зґвалтування. Сексуальні домагання. Вік сексуальної згоди. Гомосексуальність. Інцест. Позашлюбний секс. Калічення вульви («жіноче обрізання»).	2
12	Тема 12. Інцест: психотерапевтичний підхід до реабілітації постраждалих	Інцест - що це таке? Ознаки інцесту. Інцести в історії нації. Наслідки інцесту для дітей: думка психолога. Знаменитості, які здійснили інцест. Що говорить закон про інцест? Чому важливо дотримуватися кордонів у сім'ї.	2
13	Тема 13. Педофілія: робота з постраждалими від сексуального насильства у дитинстві	Ознаки насилля над дітьми. Як говорити з дітьми різного віку про їх тіло та секс. Психологічні особливості роботи з жертвами.	2
14	Тема 14. Ексібіціонізм. Вбивство на основі сексуального насилля: психотерапевтичні стратегії реабілітації	Ексібіціонізм та його вплив на особистість людини. Класифікація вбивств з сексуальним мотивом.	2
15	Тема 15. Психотерапія сексуальних розладів: реабілітація жертв сексуального насильства	Основні принципи терапії сексуальних порушень. Міжстатеві психосексуальні відмінності. Сексуальні проблеми у шлюбі. Терапія при гомосексуалізмі. Методи терапії сексуальних розладів. Дослідження структури особистості сексологічного хворого. Психологічна допомога дітям після сексуального насилля.	2
	Разом		30

3) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Сексологія як наука та її роль у реабілітації постраждалих від сексуального насильства	Предмет та завдання медичної сексології, історія сексології, сексуальне здоров'я. Розвиток сексуальності людини. Деонтологія сексологічного прийому.	2
2	Тема 2. Сексуальність як науковий предмет та її роль у реабілітації постраждалих від	Предмет психології сексуальності. Методи психологічного дослідження сексуальності. Технічне забезпечення психологічних досліджень сексуальності. Етичні особливості досліджень	2

	сексуального насильства	сексуальності. Міждисциплінарні зв'язки психології сексуальності.	
3	Тема 3. Етапи вивчення розвитку сексуальності у контексті допомоги постраждалим від сексуального насильства	Доісторичний етап вивчення сексуальності. Спостереження і накопичення знань із проблем сексуальності. Нагромадження досексологічних знань із психології сексуальності. Формування сексологічних знань із психології сексуальності. Розвиток вітчизняних досліджень сексуальності.	2
4	Тема 4. Анатомічні основи сексуальності та їх значення у реабілітаційному процесі	Стать людини та особливості її формування. Статевий диморфізм. Анатомія та фізіологія статевого апарату. Фізіологія репродуктивної функції. Нейрогуморальна регуляція статевої функції. Цикл сексуальної реакції. Копулятивний цикл.	2
5	Тема 5. Фізіологічні основи сексуальності людини: вплив на сексуальні розлади та реабілітацію	Фізіологія репродуктивної функції. Нейрогуморальна регуляція статевої функції. Цикл сексуальної реакції. Копулятивний цикл.	2
6	Тема 6. Вікові особливості сексуальної поведінки та робота з постраждалими різних вікових груп	Сутність та особливості сексуальної поведінки. Статевий потяг і статеве бажання. Статевий темперамент. Основні форми статевого життя людини.	2
7	Тема 7. Статевий темперамент і його значення у реабілітації постраждалих від сексуального насильства	Статевий темперамент. Основні форми статевого життя людини	2
8	Тема 8. Сексуальні дисфункції та наслідки гендерної дискримінації: діагностика та терапія для постраждалих від насилля	Сутність сексуальних розладів. Причини виникнення сексуальних розладів. Фактори, що впливають на фізіологічний стан організму. Вікові фактори сексуальних розладів. Психологічні фактори сексуальних розладів. Соціокультурні фактори сексуальних розладів. Психопатологічні фактори сексуальних розладів.	2
9	Тема 9. Сексуальна гармонія та дисгармонія: реабілітаційний підхід у посттравматичній терапії	Сексуальна гармонія та дисгармонія. Сексологічне обстеження. Складові частини сексуальної гармонії.	2
10	Тема 10. Сексуальні девіації: розуміння і реабілітація постраждалих	Трансексуальність (самоідентифікація з гендером, що відрізняється від біологічної статі). Асексуальність (відсутність сексуального потягу). Мазохізм (неможливість відчувати статеве збудження без фізичного чи морального болю). Садизм (отримання задоволення, фізично чи морально катуючи партнера). Педофілія (статевий потяг до дітей. Є порушенням психіки та розглядається як парафілічний розлад). Фетишизм (розрізняють сексуальний символізм і парціалізм. При статевому символізмі об'єктом потягу стають одяг, аксесуари та інші особисті речі. При парціалізмі - конкретні частини тіла, їх відсутність або тілесні каліцтва).	2

		Нарцисизм (отримання справжнього задоволення лише від власного тіла чи його зображення).	
11	Тема 11. Сексуальні злочини та їх види. Робота з жертвами згвалтування	Визначення «сексуальний злочин». Згвалтування. Сексуальні домагання. Вік сексуальної згоди. Гомосексуальність. Інцест. Позашлюбний секс. Калічення вульви («жіноче обрізання»).	2
12	Тема 12. Інцест: психотерапевтичний підхід до реабілітації постраждалих	Інцест - що це таке? Ознаки інцесту. Інцести в історії нації. Наслідки інцесту для дітей: думка психолога. Знаменитості, які здійснили інцест. Що говорить закон про інцест? Чому важливо дотримуватися кордонів у сім'ї.	2
13	Тема 13. Педофілія: робота з постраждалими від сексуального насильства у дитинстві	Ознаки насилля над дітьми. Як говорити з дітьми різного віку про їх тіло та секс. Психологічні особливості роботи з жертвами.	2
14	Тема 14. Експібіціонізм. Вбивство на основі сексуального насилля: психотерапевтичні стратегії реабілітації	Експібіціонізм та його вплив на особистість людини. Класифікація вбивств з сексуальним мотивом.	2
15	Тема 15. Психотерапія сексуальних розладів: реабілітація жертв сексуального насильства	Основні принципи терапії сексуальних порушень. Міжстатеві психосексуальні відмінності. Сексуальні проблеми у шлюбі. Терапія при гомосексуалізмі. Методи терапії сексуальних розладів. Дослідження структури особистості сексологічного хворого. Психологічна допомога дітям після сексуального насилля.	2
	Разом		30

4) Теми та короткий зміст семінарських занять

	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
	Разом		

7) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

6) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Сексологія як галузь наукових знань	Сексологія — галузь наукових знань про біологічні, психічні та соціальні аспекти статевих стосунків. Місце сексології у системі наук. Міждисциплінарні зв'язки сексології. Внутрішньодисциплінарні тенденції. Предмет сексології.	6
2	Тема 2. Місце сексології у системі наук	Місце психології у вивченні сексуальної поведінки і установок. Етичні проблеми сексології.	6
3	Тема 3. Історія сексології.	Короткий огляд історії сексології. Чотири періоди розвитку сексології: доісторичний; період спостереження та донаукових досліджень; період досексологічних знань, період сексологічних знань.	6
4	Тема 4. Методи сексологічних досліджень	Актуальність сексологічних досліджень. Методи сексологічних досліджень. Міждисциплінарний характер сексологічних досліджень	6
5	Тема 5. Стать, гендер і сексуальність	Анатомія і фізіологія статевих органів. Основні форми статевого життя людини (А. Кінзі, Г. С. Васильченко). Екстрагенітальні форми статевого життя. Генітальні форми статевого життя (сурогатні та вікарні (замісні) форми статевої активності; сурогатні форми коїтусу, нормативний гетеросексуальний коїтус; орогенітальні (лабіогенітальні) контакти (кейра, феліяція, кунілінгус); сексуальні дії з тваринами).	6
6	Тема 6. Сексуальна норма та сексуальна гармонія	Психофізіологія статевого акту (дослідження У. Мастерса і В. Джонсон). Сексуальна норма та сексуальна гармонія: сучасне розуміння норми в сексології, партнерська норма (критерії Сексологічного інституту Гамбурга). Компоненти сексуальної гармонії подружньої пари: соціально-психологічна, психологічна, сексуально-поведінкова, сексуально-фізіологічна взаємна адаптація. П'ять шлюбних факторів, їх значущість та практичне оцінювання (Г. С. Васильченко): фізичний; матеріальний; культурний; сексуальний; психологічний. Механізми психологічного захисту при сексуальній дисгармонії подружньої пари. Варіанти сексуальної дисгармонії подружньої пари.	6
7	Тема 7. Сексуальне здоров'я та сексуальні розлади.	Теорії кохання. Романтичне кохання. Любов — дружба. Біологічна складова кохання. Кохання і секс. Кохання та шлюб. Компоненти міжособистісної інтимності. Різниця між статями в інтимних відносинах. Проблеми інтимної близькості. Процес комунікації.	6
8	Тема 8. Розлади статевої ідентифікації (РСІ)	Основні функції і мотиви людської сексуальності. Відмінність сексуальної поведінки від	6

		репродуктивної. Поняття сексуальної орієнтації. Гетеросексуальність. Гомосексуальність. Бісексуальність. Секс наодинці. Сексуальна агресія. Форми гетеросексуальної поведінки. Походження гомосексуальності. Біологічні теорії. Психологічні теорії. Сексуальна техніка геїв і лесбіянок. Мастурбація. Сексуальне збудження і сон. Сексуальні фантазії. Еротика та порнографія. Сексуальні домагання. Форми і методи соціального контролю за сексуальною поведінкою. Комерційний секс і його соціально-психологічні функції. Різновидності сексуально-еротичних матеріалів та їх вплив на сексуальну поведінку. Соціально-психологічні та моральні проблеми сексуального насилля. Способи правової охорони дітей і неповнолітніх.	
9	Тема 9. Захворювання, що передаються статевим шляхом. СНІД	ЗПСШ (гонорея, сифіліс, хламідійні інфекції, генітальний герпес, вірусний гепатит, гострокінцеві конділоми, контагіозний моллюск, пласиди, трихомонадні інфекції, кандидози, вагініт, бактерійний вагіноз). Психосоціальні аспекти ЗПСШ. Походження, біологія ВІЛ. Шляхи передавання, профілактика СНІДу. Виявлення, періоди ВІЛ-інфекції. Соціально-психологічні фактори профілактики СНІДу і хвороб, що передаються статевим шляхом. Стратегія, форми і методи сексуальної просвіти.	6
10	Тема 10. Психотерапія сексуальних розладів.	Структурний аналіз сексуальних розладів. Основні особливості та загальні принципи терапії сексуальних розладів. Особливості індивідуальної та подружньої терапії сексуальних розладів. Сімейно-сексуальні дисгамії. Сімейна психотерапія в реабілітації сексуальних розладів.	6
11	Тема 11. Сексуальна терапія	Сучасні концепції сексуальної терапії. Психологічне дослідження при визначенні стратегії та тактики терапії. Еротичні прийоми психотерапії сексуальних розладів. Роль психодинаміки в терапії сексуальних розладів. Психотерапевтична допомога хворим на ЗПСШ та СНІД.	6
12	Тема 12. Сексуальність і культура.	Поняття сексуальної культури та її елементи. Соціокультурний підхід в сексології. Відображення поглядів на сексуальність в міфології.	6
13	Тема 13. Соціокультурний підхід в сексології	Транскультуральні відмінності у ставленні до сексуальності. Сексуальні символи в традиціях, звичаях, обрядах, фольклорі, літературі, мистецтві. Сексуальність і релігія. Поняття статевої моралі. Сучасні особливості ставлення до сексуальності.	6
14	Тема 14. Історичні особливості ероса	Сексуальна культура дохристиянської Русі. Моральні норми православ'я та проблеми їх реалізації. Сексуальність і шлюбно-сімейні стосунки: тенденції та прогнози розвитку інституту сім'ї. Сексуальна культура срібного століття. Радянська сексофобія та її наслідки. Особливості розвитку української еротичної культури. Сучасний стан сексуальної культури в Україні.	6

15	Тема 15. Реабілітація сексуального насилля. ВПО	Поняття про травму свідка. Методи роботи з травмою свідка. Діагностика ВПО на предмет травми свідка. Стратегія, форми і методи сексуальної просвіти.	6
	Разом		90

3.2.2. ЗАОЧНА

1. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	л.	пр.	сем.	ла.	с.р.	
Змістовий модуль 1. Основи знань з сексології в реабілітаційному процесі		8	8				
Тема 1. Сексологія як наука та її роль у реабілітації постраждалих від сексуального насильства		2				8	
Тема 2. Сексуальність як науковий предмет та її роль у реабілітації постраждалих від сексуального насильства						10	
Тема 3. Етапи вивчення розвитку сексуальності у контексті допомоги постраждалим від сексуального насильства						10	
Тема 4. Анатомічні основи сексуальності та їх значення у реабілітаційному процесі			2			8	
Тема 5. Фізіологічні основи сексуальності людини: вплив на сексуальні розлади та реабілітацію						10	
Тема 6. Вікові особливості сексуальної поведінки та робота з постраждалими різних вікових груп						9	
Тема 7. Статевий темперамент і його значення у реабілітації постраждалих від сексуального насильства		2				8	
Тема 8. Сексуальні дисфункції та наслідки гендерної дискримінації: діагностика та терапія для постраждалих від насилля			2			9	
Тема 9. Сексуальна гармонія та дисгармонія: реабілітаційний підхід у посттравматичній терапії						9	
Тема 10. Сексуальні девіації: розуміння і реабілітація постраждалих		2				8	
Тема 11. Сексуальні злочини та їх види. Робота з жертвами зґвалтування			2			8	
Тема 12. Інцест: психотерапевтичний підхід до реабілітації постраждалих		2				8	
Тема 13. Педофілія: робота з постраждалими від сексуального насильства у дитинстві						10	
Тема 14. Експлібіціонізм. Вбивство на основі сексуального насилля: психотерапевтичні стратегії реабілітації						10	
Тема 15. Психотерапія сексуальних розладів:			2			9	

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	л.	пр.	сем.	ла.	с.р.	
реабілітація жертв сексуального насильства							
Разом	150	8	8			134	

2. Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Сексологія як наука та її роль у реабілітації постраждалих від сексуального насильства	Предмет та завдання медичної сексології, історія сексології, сексуальне здоров'я. Розвиток сексуальності людини. Деонтологія сексологічного прийому.	2
2	Тема 7. Статевий темперамент	Статевий темперамент. Основні форми статевого життя людини	2
3	Тема 10. Сексуальні девіації	Транссексуальність (самоідентифікація з гендером, що відрізняється від біологічної статі). Асексуальність (відсутність сексуального потягу). Мазохізм (неможливість відчувати статево збудження без фізичного чи морального болю). Садизм (отримання задоволення, фізично чи морально катуючи партнера). Педофілія (статевий потяг до дітей. Є порушенням психіки та розглядається як парафілічний розлад). Фетишизм (розрізняють сексуальний символізм і парціалізм. При статовому символізмі об'єктом потягу стають одяг, аксесуари та інші особисті речі. При парціалізмі - конкретні частини тіла, їх відсутність або тілесні каліцтва). Нарцисизм (отримання справжнього задоволення лише від власного тіла чи його зображення).	2
4	Тема 12. Інцест	Інцест - що це таке? Ознаки інцесту. Інцести в історії нації. Наслідки інцесту для дітей: думка психолога. Знаменитості, які здійснили інцест. Що говорить закон про інцест? Чому важливо дотримуватися кордонів у сім'ї.	2
	Разом		8

8) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 4. Анатомічні основи сексуальності та їх значення у реабілітаційному процесі	Стать людини та особливості її формування. Статевий диморфізм. Анатомія та фізіологія статевого апарату. Фізіологія репродуктивної функції. Нейрогуморальна регуляція статевої функції. Цикл сексуальної реакції. Копулятивний цикл.	2

2	Тема 8. Сексуальні дисфункції	Сутність сексуальних розладів. Причини виникнення сексуальних розладів. Фактори, що впливають на фізіологічний стан організму. Вікові фактори сексуальних розладів. Психологічні фактори сексуальних розладів. Соціокультурні фактори сексуальних розладів. Психопатологічні фактори сексуальних розладів.	2
3	Тема 11. Сексуальні злочини та їх види. Робота з жертвами зґвалтування	Визначення «сексуальний злочин». Зґвалтування. Сексуальні домагання. Вік сексуальної згоди. Гомосексуальність. Інцест. Позашлюбний секс. Калічення вульви («жіноче обрізання»).	2
4	Тема 15. Психотерапія сексуальних розладів	Основні принципи терапії сексуальних порушень. Міжстатеві психосексуальні відмінності. Сексуальні проблеми у шлюбі. Терапія при гомосексуалізмі. Методи терапії сексуальних розладів. Дослідження структури особистості сексологічного хворого. Психологічна допомога дітям після сексуального насилля.	2
	Разом		30

9) Теми та короткий зміст семінарських занять

	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
	Разом		

12) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

6) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Сексологія як галузь наукових знань	Сексологія — галузь наукових знань про біологічні, психічні та соціальні аспекти статевих стосунків. Місце сексології у системі наук. Міждисциплінарні зв'язки сексології. Внутрішньодисциплінарні	8

		тенденції. Предмет сексології.	
2	Тема 2. Місце сексології у системі наук	Місце психології у вивченні сексуальної поведінки і установок. Етичні проблеми сексології.	10
3	Тема 3. Історія сексології.	Короткий огляд історії сексології. Чотири періоди розвитку сексології: доісторичний; період спостереження та донаукових досліджень; період досексологічних знань, період сексологічних знань.	10
4	Тема 4. Методи сексологічних досліджень	Актуальність сексологічних досліджень. Методи сексологічних досліджень. Міждисциплінарний характер сексологічних досліджень	8
5	Тема 5. Стать, гендер і сексуальність	Анатомія і фізіологія статевих органів. Основні форми статевого життя людини (А. Кінзі, Г. С. Васильченко). Екстрагенітальні форми статевого життя. Генітальні форми статевого життя (сурогатні та вікарні (замісні) форми статевої активності; сурогатні форми коїтусу, нормативний гетеросексуальний коїтус; орогенітальні (лабіогенітальні) контакти (кейра, феляція, кунілінгус); сексуальні дії з тваринами).	10
6	Тема 6. Сексуальна норма та сексуальна гармонія	Психофізіологія статевого акту (дослідження У. Мастерса і В. Джонсон). Сексуальна норма та сексуальна гармонія: сучасне розуміння норми в сексології, партнерська норма (критерії Сексологічного інституту Гамбурга). Компоненти сексуальної гармонії подружньої пари: соціально-психологічна, психологічна, сексуально-поведінкова, сексуально-фізіологічна взаємна адаптація. П'ять шлюбних факторів, їх значущість та практичне оцінювання (Г. С. Васильченко): фізичний; матеріальний; культурний; сексуальний; психологічний. Механізми психологічного захисту при сексуальній дисгармонії подружньої пари. Варіанти сексуальної дисгармонії подружньої пари.	9
7	Тема 7. Сексуальне здоров'я та сексуальні розлади.	Теорії кохання. Романтичне кохання. Любов — дружба. Біологічна складова кохання. Кохання і секс. Кохання та шлюб. Компоненти міжособистісної інтимності. Різниця між статями в інтимних відносинах. Проблеми інтимної близькості. Процес комунікації.	8
8	Тема 8. Розлади статевої ідентифікації (РСІ)	Основні функції і мотиви людської сексуальності. Відмінність сексуальної поведінки від	9

		репродуктивної. Поняття сексуальної орієнтації. Гетеросексуальність. Гомосексуальність. Бісексуальність. Секс наодинці. Сексуальна агресія. Форми гетеросексуальної поведінки. Походження гомосексуальності. Біологічні теорії. Психологічні теорії. Сексуальна техніка геїв і лесбіянок. Мастурбація. Сексуальне збудження і сон. Сексуальні фантазії. Еротика та порнографія. Сексуальні домагання. Форми і методи соціального контролю за сексуальною поведінкою. Комерційний секс і його соціально-психологічні функції. Різновидності сексуально-еротичних матеріалів та їх вплив на сексуальну поведінку. Соціально-психологічні та моральні проблеми сексуального насилля. Способи правової охорони дітей і неповнолітніх.	
9	Тема 9. Захворювання, що передаються статевим шляхом. СНІД	ЗПСШ (гонорея, сифіліс, хламідійні інфекції, генітальний герпес, вірусний гепатит, гострокінцеві конділоми, контагіозний моллюск, плоскі, трихомонадні інфекції, кандідози, вагініт, бактерійний вагіноз). Психосоціальні аспекти ЗПСШ. Походження, біологія ВІЛ. Шляхи передавання, профілактика СНІДу. Виявлення, періоди ВІЛ-інфекції. Соціально-психологічні фактори профілактики СНІДу і хвороб, що передаються статевим шляхом. Стратегія, форми і методи сексуальної освіти.	9
10	Тема 10. Психотерапія сексуальних розладів.	Структурний аналіз сексуальних розладів. Основні особливості та загальні принципи терапії сексуальних розладів. Особливості індивідуальної та подружньої терапії сексуальних розладів. Сімейно-сексуальні дисгамії. Сімейна психотерапія в реабілітації сексуальних розладів.	8
11	Тема 11. Сексуальна терапія	Сучасні концепції сексуальної терапії. Психологічне дослідження при визначенні стратегії та тактики терапії. Еротичні прийоми психотерапії сексуальних розладів. Роль психодинаміки в терапії сексуальних розладів. Психотерапевтична допомога хворим на ЗПСШ та СНІД.	8
12	Тема 12. Сексуальність і культура.	Поняття сексуальної культури та її елементи. Соціокультурний підхід в сексології. Відображення поглядів на сексуальність в міфології.	8
13	Тема 13. Соціокультурний підхід в сексології	Транскультуральні відмінності у ставленні до сексуальності. Сексуальні символи в традиціях, звичаях, обрядах, фольклорі, літературі, мистецтві. Сексуальність і релігія. Поняття статевої моралі.	10

		Сучасні особливості ставлення до сексуальності.	
14	Тема 14. Історичні особливості ероса	Сексуальна культура дохристиянської Русі. Моральні норми православ'я та проблеми їх реалізації. Сексуальність і шлюбно-сімейні стосунки: тенденції та прогнози розвитку інституту сім'ї. Сексуальна культура срібного століття. Радянська сексофобія та її наслідки. Особливості розвитку української еротичної культури. Сучасний стан сексуальної культури в Україні.	10
15	Тема 15. Реабілітація спідків сексуального насилля. ВПО	Поняття про травму свідка. Методи роботи з травмою свідка. Діагностика ВПО на предмет травми свідка. Стратегія, форми і методи сексуальної просвіти.	9
	Разом		134

4. Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

4.1. Форми та методи викладання, навчання: процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); наочні методи (відеофільми, слайди); практичні заняття (з використанням майстер-класів, демонстраційних сеансів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання) і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією та формами, засобами, техніками групової психотерапевтичної роботи, набуття студентами практичних навичок проведення групових занять.

4.2. Форми та методи поточного контролю: поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю: - усне опитування; - тестовий контроль теоретичного матеріалу з тем; - виконання індивідуальних домашніх завдань. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю, який складається з тестування, усних та практичних завдань з усього матеріалу дисципліни.

4.3.Форми та методи підсумкового контролю: іспит

5. Засоби діагностики результатів навчання

5.1. Форми поточного контролю: практичні заняття, індивідуальні завдання.

5.2. Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.

5.3. Форми підсумкового контролю: екзамен.

6. Розподіл балів, які отримують студенти

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Шкала, балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	відмінно	A
81 – 89	добре	B
75 – 80		C

64 – 74	задовільно	D
60 – 63		E
35 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
34 і менше	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи	F

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення дисципліни «Сексологія з основами реабілітації постраждалих від сексуального насильства».

Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для денної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль № 1								Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 1, враховуючи поточне опитування									
60 %								40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T15		

Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для заочної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль								Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
МКР та підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення									
60 %								40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T15		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетентності (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	<u>Критерії оцінювання</u>
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	<u>Критерії оцінювання</u>
	здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	<u>Критерії оцінювання</u>
	поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

- 7.2.** Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.
- 7.3.** Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.
- 7.4.** Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.
- 7.5.** Оцінювання заліку здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Плани занять, конспекти лекцій.
3. Перелік основної та додаткової літератури.
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з комплектами завдань.
5. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.
6. Засоби поточного контролю.

7. Модульна контрольна робота (МКР) для визначення залишкових знань з дисципліни.
8. Електронний підручник.
9. Методичні розробки для проведення окремих занять.
10. Відеофрагменти з тем навчальної дисципліни.

9.Перелік екзаменаційних питань з курсу

Предмет та завдання медичної сексології, історія сексології, сексуальне здоров'я.
 Розвиток сексуальності людини. Деонтологія сексологічного прийому.
 Предмет психології сексуальності. Методи психологічного дослідження сексуальності.
 Технічне забезпечення психологічних досліджень сексуальності.
 Етичні особливості досліджень сексуальності.
 Міждисциплінарні зв'язки психології сексуальності.
 Доісторичний етап вивчення сексуальності.
 Спостереження і накопичення знань із проблем сексуальності. Нагромадження досексологічних знань із психології сексуальності.
 Формування сексологічних знань із психології сексуальності.
 Розвиток вітчизняних досліджень сексуальності
 Стать людини та особливості її формування.
 Статевий диморфізм.
 Анатомія та фізіологія статевого апарату.
 Фізіологія репродуктивної функції.
 Нейрогуморальна регуляція статевої функції.
 Цикл сексуальної реакції. Копулятивний цикл.
 Фізіологія репродуктивної функції.
 Нейрогуморальна регуляція статевої функції.
 Цикл сексуальної реакції. Копулятивний цикл.
 Сутність та особливості сексуальної поведінки.
 Статевий потяг і статеве бажання.
 Статевий темперамент.
 Основні форми статевого життя людини.
 Статевий темперамент.
 Основні форми статевого життя людини.
 Сутність сексуальних розладів.
 Причини виникнення сексуальних розладів.
 Фактори, що впливають на фізіологічний стан організму.
 Вікові фактори сексуальних розладів.
 Психологічні фактори сексуальних розладів.
 Соціокультурні фактори сексуальних розладів.
 Психопатологічні фактори сексуальних розладів.
 Сексуальна гармонія та дисгармонія.
 Сексологічне обстеження.
 Складові частини сексуальної гармонії.

Транссексуальність (самоідентифікація з гендером, що відрізняється від біологічної статі).
 Асексуальність (відсутність сексуального потягу).
 Мазохізм (неможливість відчувати статеве збудження без фізичного чи морального болю).
 Садизм (отримання задоволення, фізично чи морально катуючи партнера).
 Педофілія (статевий потяг до дітей).
 Є порушенням психіки та розглядається як парафілічний розлад).
 Фетишизм (розрізняють сексуальний символізм і парціалізм).
 При статевому символізмі об'єктом потягу стають одяг, аксесуари та інші особисті речі.
 При парціалізмі - конкретні частини тіла, їх відсутність або тілесні каліцтва).
 Нарцисизм (отримання справжнього задоволення лише від власного тіла чи його зображення).
 Визначення «сексуальний злочин».
 Зґвалтування. Сексуальні домагання.
 Вік сексуальної згоди.
 Гомосексуальність.
 Інцест. Ознаки інцесту. Інцести в історії наці
 Позашлюбний секс.
 Калічення вульви («жіноче обрізання»)
 Наслідки інцесту для дітей: думка психолога.
 Знаменитості, які здійснили інцест.
 Експібіціонізм та його вплив на особистість людини.
 Класифікація вбивств з сексуальним мотивом.
 Ознаки насилля над дітьми. Як говорити з дітьми різного віку про їх тіло та секс.
 Психологічні особливості роботи з жертвами.
 Основні принципи терапії сексуальних порушень.
 Міжстатеві психосексуальні відмінності.
 Сексуальні проблеми у шлюбі.
 Терапія при гомосексуалізмі.
 Методи терапії сексуальних розладів.
 Дослідження структури особистості сексологічного хворого.
 Психологічна допомога дітям після сексуального насилля.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Нормативно-правова база

10.2. Основна література

1. Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності
https://pidru4niki.com/1821100136124/psihologiya/psihologiya_seksualnosti_nauka#975
2. Кравець В. П. Сексуальна педагогіка: навч. посіб. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. 320 с.
3. Лелюх Н. Відверта розмова про жіноче здоров'я. Харків: КСД, 2018. 256 с.
4. Сексуальне виховання дітей – запитання і відповіді // Європейський Союз, ЮНІСЕФ, Волонтер, 2019. 16 с. URL:
https://web.archive.org/web/20220313201400/https://knowledge.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/Сексуальне_виховання_sexuducation_UA1.pdf Архівовано 13 березня 2022 у Wayback Machine.

10.3.Додаткова література

5. Кришталь В. В., Кришталь С. В., Кришталь Т. В. Сексологія: навчальний посібник. Харків: Фоліо, 2008.
6. Статеве виховання: навчальний посібник з питань здійснення статевого виховання дітей від народження до юнацького віку. Миколаїв: Прінт-Експрес, 2010. URL: <http://www.refmaniya.org.ua/psycholog-ya/shlyachi-ta-prinsipi-zdysnennya-statevogo-vichovannya>.
7. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору / пер. з англ. О. Лизак, О. Наконечна, О. Шлапак. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. С. 22-23.
8. Arnold-Forster A. Feelings and Work in Modern History: Emotional Labour and Emotions about Labour / A.Arnold-Forster, A.Moulds. Bloomsbury Academic, 2022. 280 p.
9. Dittmar Helga. The Social Psychology of Material Possessions: To Have Is To Be . New York : St. Martin's Press ; London : Harvester Wheatsheaf, 1992. 250 p.

10.4.Інформаційні ресурси

9. 1	Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
2	Електронна бібліотека НПН України	https://lib.iitta.gov.ua/
3	Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України	http://psychology-naes-ua.institute/info/6/
4	Інститут соціальної і політичної психології НАПН України	http://ispp.org.ua/
5	Психологія: фахові видання України у вітчизняних та міжнародних базах даних	https://cutt.ly/HtcYIXV
6	Google Scholar : пошукова система	https://scholar.google.com/
7	Index Copernicus International	https://www.indexcopernicus.com/index.php/en/
8	European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences	http://archives.esf.org/home.html
9	Scopus	http://www.elsevier.com/
10	Web of Science	http://clarivate.com/web-of-science-group/
11	11. Наукова соцмережа www.ScienceCommunity.org	https://www.sciencecommunity.org/uk/poshukvak
12	Academia.edu	https://www.academia.edu/
13	ResearchGate	https://www.researchgate.net/
14	Верховна Рада України	https://rada.gov.ua/
15	Кабінет Міністрів України	https://www.kmu.gov.ua/
16	Інші інформаційні ресурси	www.psylib.kiev.ua http://psuholog.at.ua/ http://www.koob.ru/age_psychology/ http://www.5port.ru/time/